

Fact-checking analiza novinskog članka

Naziv članka: Tko zapravo ulaže u Europu? Novi podaci Eurostata otkrivaju zanimljiv poredak

Datum objave članka: 13.11.2025.

Poveznica na izvor (medij/portal):

<https://www.poslovni.hr/svijet/tko-zapravo-ulaže-u-europu-novi-podaci-eurostata-otkrivaju-zanimljiv-poredak-4511098>

Ime i prezime studenta: Mario Funčić

Ime i prezime mentora/ice: Vanja Rubeša, mag.oec.

1. Kratki opis članka

Članak se bavi strukturom i izvorima izravnih stranih ulaganja u Europskoj uniji, temeljenima na novim podacima Eurostata za 2024. godinu. Prema tim podacima, Sjedinjene Američke Države i Njemačka bile su najveći izvori ulaganja u skupinu od 13 članica EU-a kada se promatra zemlja ishodišta kapitala. Ukupna vrijednost ulaganja iz tih ishodišnih zemalja iznosila je 3,892 bilijuna eura. Slijede Ujedinjeno Kraljevstvo i Francuska, koje zauzimaju treće i četvrto mjesto po udjelu u ukupnim ulaganjima. Eurostat naglašava da je važno razlikovati stvarne ishodišne zemlje ulaganja od tranzitnih država, jer su vlasničke strukture često složene i uključuju posrednike. Kada se promatraju izravni ulagači, na vrhu ljestvice nalaze se Luksemburg i Nizozemska, koje se često koriste kao tranzitne zemlje u međunarodnim investicijskim lancima. Na toj ljestvici slijede Njemačka i Ujedinjeno Kraljevstvo, dok su Švicarska i SAD zauzeli peto i šesto mjesto.

2. Identificirane činjenice i njihova provjera

U donju tablicu unesi svaku tvrdnju koja je provjerena, njezinu ocjenu i korišteni izvor.

Br.	Tvrdnja iz članka	Ocjena (točno / djelomično / netočno)	Izvor(i) i komentar provjere
1	Sjedinjene Američke Države i Njemačka bile su glavni izvori ulaganja u EU u 2024. godini, prema podacima 13 država Unije koje su Eurostatu dostavile podatke,	Točno	Eurostat navodi da su, prema kriteriju ultimate investing economy, SAD imali udio od 14 %, a Njemačka 12 %, čime su bili najveći izvori ulaganja među 13 zemalja koje su prijavile podatke. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-expl

"Financiara Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih"

			ained/SEP/DF/cache/112549.pdf
2	a Luksemburg i Nizozemska bili su zemlje “tranzita”.	Točno	U PDF-u se izričito navodi da Luksemburg i Nizozemska često djeluju kao “pass-through” zemlje u međunarodnim investicijskim lancima, zbog složenih vlasničkih struktura. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/SEP/DF/cache/112549.pdf
3	Podaci trinaest zemalja EU-a pokazuju da su ulagači lani bili koncentrirani u relativno malom broju ‘ishodišnih’ razvijenih zemalja, navodi Eurostat.	Točno	Eurostat zaključuje da je većina ulaganja koncentrirana među malim brojem razvijenih zemalja, što je izravno navedeno u analitičkom dijelu izvješća. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/SEP/DF/cache/112549.pdf
4	Skupina od 13 zemalja obuhvaća Austriju, Češku, Dansku, Estoniju, Španjolsku, Finsku, Francusku, Grčku, Italiju, Litvu, Portugal, Rumunjsku i Švedsku,	Točno	Popis svih 13 država naveden je u metodološkom i uvodnom dijelu PDF-a te se u potpunosti podudara s navodom u članku. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/SEP/DF/cache/112549.pdf

5	ukupno su lani tvrtke iz 'ishodišnih' zemalja uložile 3,892 bilijuna eura u skupinu od 13 članica EU-a, podaci su Eurostata.	Točno	Eurostat potvrđuje da je ukupna vrijednost ulaganja iz ishodišnih ekonomija za tih 13 država EU u 2024. iznosila €3 892 milijardi, što potvrđuje tvrdnju iz članka. https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20251111-1
6	Sjedinjene Američke Države i Njemačka bile su lani glavni ulagači u EU, po kriteriju 'ishodišta', s udjelom od 14 odnosno od 12 posto u ukupnoj vrijednosti ulaganja.	Točno	Ovi postoci su izravno navedeni u istaknutim rezultatima PDF-a za ultimate investing economy u 2024. Godini. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/SEPDF/cache/112549.pdf
7	Slijede Ujedinjeno Kraljevstvo i Francuska, koje su zauzele treće i četvrto mjesto s udjelom od po devet posto, navodi se u izvješću.	Točno	Eurostat navodi da su UK i Francuska treća i četvrta po veličini ishodišna gospodarstva, svaka s udjelom od 9 %. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/SEPDF/cache/112549.pdf
8	Čelno mjesto na ljestvici 'izravnih' ulagača u skupinu od 13 zemalja EU-a zauzeli su pak Luksemburg i Nizozemska, s udjelima od 17 posto odnosno od 15 posto.	Točno	Prema kriteriju immediate investing economy, Luksemburg i Nizozemska imaju najveće udjele, što je jasno navedeno i grafički prikazano u PDF-u.

			https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/SEPDF/cache/112549.pdf
9	Podatak pokazuje da se Luksemburg i Nizozemska u “međunarodnim investicijskim lancima” često koriste kao “tranzitne” zemlje, konstatiraju statističari.	Točno	Eurostat to izravno tumači kao posljedicu međunarodnih investicijskih lanaca i uloge holding društava u tim zemljama. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/SEPDF/cache/112549.pdf
10	Njemačka i Ujedinjeno Kraljevstvo zauzele su na ljestvici “izravnih” ulagača treće i četvrto mjesto, s udjelima od po 10 posto.	Točno	PDF navodi da nakon Luksemburga i Nizozemske slijede Njemačka i UK, oba s udjelom od 10 % prema kriteriju immediate investing economy. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/SEPDF/cache/112549.pdf
11	Na petom je mjestu Švicarska,	Točno	U Figure 1 u Eurostat PDF-u (Foreign direct investment positions by ultimate counterpart, str. 2) jasno je prikazan poredak immediate investing economies. Nakon Luksemburga (17%), Nizozemske (15%), Njemačke (10%) i Ujedinjenog Kraljevstva (10%), sljedeća je Švicarska, s udjelom od oko 7%. To znači da Švicarska zauzima 5. mjesto na

			ljestvici izravnih ulagača. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/SEPDF/cache/112549.pdf
12	a na šestom SAD, utvrdio je Eurostat.	Netočno	Isti grafikon (Figure 1, str. 2) pokazuje da nakon Švicarske slijedi Francuska, a tek potom Sjedinjene Američke Države. Dakle, SAD nisu na šestom mjestu, nego iza Francuske (što ih stavlja na 7. mjesto među immediate investing economies u ovoj skupini podataka). https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/SEPDF/cache/112549.pdf

3. Zaključak analize

Na temelju provedene provjere svih tvrdnji može se zaključiti da je članak u velikoj mjeri činjenično točan i uglavnom pouzdan. Većina navoda iz članka u potpunosti se podudara sa službenim podacima Eurostata iz publikacije Foreign direct investment positions by ultimate counterpart. Točno su preneseni podaci o glavnim izvorima ulaganja u EU u 2024. godini, pri čemu su Sjedinjene Američke Države i Njemačka identificirane kao najveće “ishodišne” zemlje ulaganja, kao i podatci o snažnoj koncentraciji ulaganja u relativno mali broj razvijenih gospodarstava. Ispravno je objašnjena i uloga Luksemburga i Nizozemske kao tranzitnih, odnosno “pass-through” zemalja u međunarodnim investicijskim lancima, kao i razlika između ishodišnih i izravnih ulagača. Članak točno navodi ukupnu vrijednost ulaganja u skupinu od 13 članica EU-a te ispravno prenosi poredak i udjele vodećih zemalja prema oba kriterija (ultimate i immediate investing economy).

Međutim, uočena je jedna netočna tvrdnja vezana uz poredak izravnih ulagača, gdje se navodi da su Sjedinjene Američke Države na šestom mjestu. Eurostatov grafički prikaz pokazuje da se na tom mjestu nalazi Francuska, dok su SAD tek na sedmom mjestu. Iako se radi o relativno manjoj pogrešci u rangiranju, ona pokazuje da je došlo do djelomičnog pogrešnog tumačenja ili pojednostavljivanja podataka.

U skladu s kriterijima s edukacije (kritička analiza izvora, provjerljivost podataka, korištenje primarnih izvora), članak se može ocijeniti kao uglavnom pouzdan, jer se oslanja na vjerodostojan primarni izvor (Eurostat) i većinu podataka prenosi točno. Ipak, zbog jedne netočne tvrdnje, članak nije u potpunosti bez pogrešaka, pa ga je opravdano ocijeniti kao visoko pouzdan, ali ne potpuno besprijekoran informativni tekst.

4. Korišteni izvori

Eurostat (2025a). Foreign direct investment positions by ultimate counterpart. Statistics Explained.

<https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/SEPDF/cache/112549.pdf>

Eurostat (2025b). Top ultimate investing economies: US and Germany. Eurostat News.

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20251111-1>

